

مواد پلیمری هوشمند پاسخگو به دما و نور

چکیده

پلیمرهای پاسخگو به محرک‌ها برای چندین دهه مورد توجه جامعه علمی قرار گرفته‌اند. ویژگی منحصر به فرد برای پاسخگویی به تغییرات کوچک در شرایط محیطی، این دسته از مواد را برای چندین کاربرد در زمینه علوم نانو، فناوری نانو و نانوپزشکی بسیار امیدوارکننده نموده است. تاکنون چندین محرک مختلف شیمیایی، فیزیکی یا بیوشیمیایی در پلیمرهای طبیعی یا مصنوعی بررسی شده است. به نظر می‌رسد ترکیبی از چندین محرک برای تنظیم خواص این مواد به روش‌های مختلف بسیار جالب و جذاب است. در این بررسی حاضر، انتظار می‌رود پیشرفت‌های اخیر در زمینه پلیمرهای واکنش‌دهنده به محرک‌های مصنوعی را که واکنش دما و نور را ترکیب می‌نمایند، برجسته گردد.

کلمات کلیدی: مواد پلیمری، مواد پلیمری هوشمند، پلیمر طبیعی، محرک‌های مصنوعی.

نتیجه‌گیری و چشم‌انداز

پلیمرهای پاسخگو به دما و نور که هر دو محرک را با هم ترکیب می‌نمایند تقریباً 30 سال است که شناخته شده‌اند. در واقع، اولین گزارش در اواخر دهه 1980 با هدف کنترل نوری LCST PNIPAM دارای بخش‌های آزوبنزن بود. در این مقاله، نمونه‌ها و کاربردهای زیادی را در این زمینه ارائه شده است که توسط چندین گروه تحقیقاتی در طول دهه‌ها منتشر شده است. برای تنظیم دقیق LCST با استفاده از نور به عنوان محرک، چندین پلیمر پاسخگو به گرما با استفاده از عملکردهای فتوکرومیک، عکس برش پذیر یا اتصال عرضی عکس پیشنهاد و بررسی شده است. این سیستم‌ها همچنین به محرک‌های دیگر، مانند pH یا واکنش‌های ردوکس که سیستم‌های چند پاسخگو را به وجود می‌آورند، گسترش یافته‌اند. به عنوان نکته برجسته، چندین کوپلیمر دستی طراحی شده‌اند که امکان خودآرایی با دما و/یا نور را در میسل‌های پلیمری فراهم می‌نمایند. تشکیل و تغییر شکل نانوذرات با کنترل حرارتی و نوری در چندین مثال نشان داده شد که هر دو محرک را به صورت جداگانه اعمال نمودند. برخی کاربردهای بالقوه مانند دماسنج‌ها، نانوحسگرها، ثبت داده‌های نوری، انتشار کنترل شده دارو، کنترل فوم‌ها یا حتی در محاسبات مولکولی پیشنهاد و نشان داده شده‌اند. در اینجا شایان ذکر است که بیش از 75 درصد از تمام نمونه‌های ارائه شده در زمینه پلیمرهای پاسخگو به دما و نور در پنج سال گذشته منتشر شده است. این امر بر اهمیت مواد پاسخ‌دهنده به محرک‌ها با ترکیب نور و دما در شیمی پلیمر در روزهای اخیر تأکید می‌نماید. علاوه بر این، تعداد زیادی از پلیمرهای پاسخگو به محرک‌ها که ترکیب نور و دما هستند را می‌توان به عنوان موفقیت

روش های سنتز پلیمر مدرن در نظر گرفت. روش های پلیمریزه شدن رادیکال کنترل شده کنترل بسیار دقیقی را بر فرآیند پلیمریزه شدن امکان پذیر می نماید. گروه های نهایی تعریف شده و همچنین معماری های مولکولی پیچیده پلیمرهای پاسخ دهنده به محرک ها از طریق این ابزارهای مصنوعی جدید محقق شده اند. علاوه بر این، شیمی های اصلاح پس-پلیمریزه شدن ابزار قدرتمندی برای سنتز پلیمرهایی هستند که دستیابی به آنها دشوار بود.

اگرچه پیشرفت های زیادی قبلاً ارائه شده است، هنوز در دانشگاه ها تقاضا برای ادامه تحقیقات در مورد چنین مواد محرک پاسخ دهنده در آینده وجود دارد. در نهایت، کاربردهای بالقوه برای این سیستم ها در زندگی روزمره ما باید ابداع و بیشتر توسعه یابد. در اینجا، بسیاری از کارهای ناتمام هنوز در پیش هستند، مانند استفاده از آنها به عنوان نانوحامل های پاسخگو به محرک، پاسخگویی سریع کلی به محرک های اعمال شده و تکثیرپذیری دقیق، که نشان دهنده چالش است و هنوز باید حل شود. اگرچه پیش بینی روند مناسب یا حتی «تجارت» برای سیستم های پاسخگو به دما و نور در آینده نزدیک بسیار دشوار است، امید است که این بررسی سیستماتیک الهام بخشی برای دانشمندان دانشگاهی و صنعتی باشد تا تحقیقات بیشتر در مورد این مواد و کاربردهای آنها را در آینده ادامه دهند و تشدید نمایند.

Reference

Jochum FD, Theato P. Temperature-and light-responsive smart polymer materials. *Chemical Society Reviews*. 2013;42(17):7468-83.

DOI: 10.1039/c2cs35191a.

